

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ
RESEARCH INSTITUTE FOR TOURISM

Παγκόσμιος και Ελληνικός Τουρισμός

1. Παγκόσμιος Τουρισμός

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (ΠΟΤ)¹, οι διεθνείς αφίξεις αλλοδαπών τουριστών σημείωσαν αύξηση 4,3% κατά το τετράμηνο Ιαν.-Απριλίου 2013 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Οι αφίξεις των αλλοδαπών τουριστών στο 1^ο τετράμηνο του 2013 ήταν αυξημένες κατά 12 εκατ., φτάνοντας συνολικά τα 298 εκατ.

Σε περιφερειακό επίπεδο, τη μεγαλύτερη αύξηση κατέγραψε η Νοτιοανατολική Ασία (12%) και η Νότια Ασία (9%). Στην Ευρώπη η αύξηση των αφίξεων διαμορφώθηκε πάνω από το μέσο όρο, φτάνοντας το 5%, με την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη να προηγείται με αύξηση που κυμαίνεται στο 9%. Στις χώρες της Νότιας και Μεσογειακής Ευρώπης η αύξηση κυμαίνεται γύρω από το μέσο όρο της Ευρώπης (5%). Η Αφρική με 2% και η Αμερική με 1% κατέγραψαν χαμηλά ποσοστά στις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών, αλλά τα ποσοστά αυτά έρχονται να προστεθούν αθροιστικά στα ιδιαίτερα ισχυρά αποτελέσματα του 2012 με αυξήσεις 6% και 5%, αντίστοιχα. Τέλος, στη Μέση Ανατολή, παρόλο που φαίνεται να σημειώνεται αύξηση των αφίξεων κατά 5%, πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα επιφυλακτικοί, καθώς έχουν δώσει αποτελέσματα για το 4μηνο λίγες μόνο χώρες της περιοχής.

Οι προοπτικές παραμένουν θετικές και για το τετράμηνο Μαΐου-Αυγούστου, που αποτελεί την περίοδο της τουριστικής αιχμής για τις χώρες του βόρειου ημισφαιρίου. Εκτιμάται ότι 435 εκατ. τουρίστες θα ταξιδέψουν σε όλο τον κόσμο κατά την περίοδο αυτή.

Η πρόβλεψη του ΠΟΤ για το 2013 είναι ότι οι διεθνείς αφίξεις θα αυξηθούν 3-4% και είναι σύμφωνη με τις μακροχρόνιες προβλέψεις του για την περίοδο 2010-2020 που εκτιμούν ότι η μέση ετήσια αύξηση των διεθνών αφίξεων θα κυμαίνεται γύρω στο 3,8%.

Τις θετικές προβλέψεις για την πορεία των αφίξεων το 4μηνο Μαΐου-Αυγούστου 2013, ενισχύουν και τα στοιχεία των αεροπορικών κρατήσεων που καταγράφει η Forwardkeys² και απεικονίζουν αύξηση 4%.

Οι παγκόσμιες τουριστικές εισπράξεις αυξήθηκαν το 2012 κατά 3,2% σε σχέση με το 2011, ενώ την ίδια περίοδο οι τουριστικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 11,7%.

¹ UNWTO, World Tourism Barometer, Vol. 11, June 2013.

² Business Intelligence Tool, supporting UNWTO's forecasts.

II. Τουρισμός Ανταγωνιστριών Χωρών

Η πορεία του εισερχόμενου τουρισμού στις κύριες ανταγωνίστριες χώρες της Ελλάδας, με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία, διαμορφώνεται ως εξής:

Εξέλιξη Αλλοδαπού Τουρισμού στην Ελλάδα και τις Ανταγωνίστριες Χώρες % Μεταβολή

Χώρα	Αφίξεις			Τουριστικές Εισπράξεις				
	Περίοδος	2011/10	2012/11	2013/12	Περίοδος	2011/10	2012/11	2013/12
ΕΛΛΑΔΑ ⁽¹⁾	Ιαν.- Ιούν.	8,8	-4,6	9,8	Ιαν.- Μάι.	4,4	-11,3	15,4
Ιταλία	Ιαν.- Απρ.	3,0	1,4	1,0	Ιαν.- Απρ.	5,3	0,7	-1,8
Ισπανία	Ιαν.- Ιούν.	7,5	1,6	4,3	Ιαν.- Απρ.	9,5	0,1	2,3
Πορτογαλία ⁽²⁾	Ιαν.- Μάι.	11,4	3,0	9,3	Ιαν.- Μάι.	8,4	5,8	7,9
Κροατία ⁽²⁾	Ιαν.- Μάι.	-3,3	17,7	11,5	Ιαν.- Μάρτ.	-15,4	7,3	4,2
Κύπρος	Ιαν.- Ιούν.	10,9	-7,6	-2,0	Ιαν.- Μάρτ.	-4,2	-7,2	7,3
Τουρκία	Ιαν.- Ιούν.	12,6	-2,3	14,4	Ιαν.- Μάι.	24,2	-2,7	25,8

(1) Αφορά αφίξεις αλλοδαπών τουριστών στα κυριότερα αεροδρόμια της χώρας. Οι αφίξεις της Αθήνας προέρχονται από το "Ελ. Βενιζέλος". Περιλαμβάνονται τα 19 μεγαλύτερα αεροδρόμια της χώρας.

(2) Αφορά διανυκτερεύσεις αλλοδαπών τουριστών σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Πηγή: Εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες και Κεντρικές Τράπεζες των χωρών. Επεξεργασία ΙΤΕΠ.

Παρόλο που τα στοιχεία δεν αναφέρονται όλα στο ίδιο χρονικό διάστημα, εντούτοις για όλες τις χώρες καταγράφεται ανοδική τάση τόσο στις αφίξεις, όσο και στις τουριστικές εισπράξεις.

Η Τουρκία και η Ελλάδα καταγράφουν τα υψηλότερα ποσοστά αυξήσεων στα τουριστικά τους μεγέθη, ενώ αντίθετα τόσο η Ιταλία όσο και η Ισπανία σημειώνουν χαμηλότερα ποσοστά αυξήσεων. Μάλιστα, οι τουριστικές εισπράξεις στην Ιταλία παρουσιάζουν μείωση κατά το το 1^ο 4μηνο του 2013 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2012.

III. Ελληνικός Τουρισμός

Αφίξεις

Από τα στοιχεία των περιφερειακών αεροδρομίων (χωρίς τις αφίξεις στο Ελ. Βενιζέλος) προκύπτει ότι κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους σημειώθηκε η μεγαλύτερη δυναμική στις αφίξεις των αλλοδαπών τουριστών, η οποία όμως συνεχίστηκε και τον Ιούλιο. Έτσι, οι αφίξεις των αλλοδαπών τουριστών στη χώρα μας το πρώτο εξάμηνο του 2013 αυξήθηκαν κατά 13,6%, ενώ για το διάστημα Ιαν.-Ιουλίου η αύξηση ήταν 12,1%, πάντα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2012.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι αφίξεις του 1^{ου} εξαμήνου του 2013 είναι αυξημένες κατά 15% περίπου σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2008 που ήταν ένα καλό τουριστικό έτος. Ακόμα δε μεγαλύτερη είναι η αύξηση των αφίξεων (περίπου 17%) για την περίοδο Ιαν.-Ιουλίου του 2013 ως προς το ίδιο διάστημα του 2008.

Αναλυτικότερα, στις επιμέρους περιφέρειες οι εξελίξεις (ποσοστά μεταβολής) στις αεροπορικές αφίξεις των αλλοδαπών τουριστών διαμορφώνονται ως εξής:

Αεροδρόμιο	Ιαν.-Ιούνιος 2013/12	Ιαν.-Ιούλιος 2013/12
Θεσσαλονίκη	1,3%	0,5%
Καβάλα	8,6%	2,6%
(Β. Ελλάδα)	1,5%	0,6%
Ηράκλειο	17,5%	16,0%
Χανιά	21,9%	20,3%
(Κρήτη)	18,7%	17,2%
Ρόδος	10,3%	9,8%
Κως	18,2%	15,4%
(Δωδεκάνησος)	12,9%	11,6%
Αραξος	6,0%	6,3%
Καλαμάτα	71,7%	60,6%
(Πελοπόννησος)	28,5%	25,6%
Κέρκυρα	14,7%	11,9%
Κεφαλονιά	22,6%	17,7%
Ζάκυνθος	19,5%	16,6%
Άκτιο	13,8%	6,8%
(Ιόνια Νησιά)	16,7%	13,3%
Μύκονος	66,8%	34,3%
Σαντορίνη	27,8%	20,2%
(Κυκλάδες)	40,0%	25,6%
Σκιάθος	0,1%	-1,0%
Μυτιλήνη	9,9%	6,2%
Χίος	-2,8%	0,6%
Λήμνος	26,2%	23,8%
Σάμος	-4,2%	-3,8%
(Β. Αιγαίο)	1,0%	-0,1%

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, Συνολικές αφίξεις από το εξωτερικό. Επεξεργασία ΙΤΕΠ.

Τουριστικές Εισπράξεις

Το ταξιδιωτικό ισοζύγιο πληρωμών την περίοδο Ιαν.- Μαΐου 2013³ παρουσίασε πλεόνασμα 306 εκατ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2012. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στην αύξηση των ταξιδιωτικών εισπράξεων κατά 15,4% το 1^ο 5μηνο του 2013 σε σχέση με το ίδιο διάστημα του 2012.

Οι καθαρές εισπράξεις από τις ταξιδιωτικές υπηρεσίες το 1^ο 5μηνο του 2013 καλύπτουν το 88,3% του εμπορικού ισοζυγίου, ενώ την ίδια περίοδο του 2012 κάλυπταν μόλις το 25,2%.

Το 58,4% των ταξιδιωτικών εισπράξεων Ιαν-Μαΐου προέρχεται από τις χώρες της ΕΕ-27. Η Γερμανία κρατάει τα σκήπτρα με 30,6% στο σύνολο των ταξιδιωτικών εισπράξεων από τις χώρες της ΕΕ-27, καταγράφοντας αύξηση 36,4% σε σχέση με το ίδιο διάστημα του 2012. Παρόλο που το Ην. Βασίλειο ακολουθεί με ποσοστό συμμετοχής στις ταξιδιωτικές εισπράξεις από την ΕΕ-27 15,9%, εντούτοις καταγράφει σημαντική μείωση 19,1% σε σχέση με το 2012. Αντίθετα, η Γαλλία με ποσοστό συμμετοχής στις ταξιδιωτικές εισπράξεις της χώρας μας από την ΕΕ-27 15,6%, παρουσίασε αύξηση 36,7%, αντίστοιχη με αυτή της Γερμανίας, σε σχέση με το 2012.

Σημαντική δυναμική παρουσιάζουν οι ταξιδιωτικές εισπράξεις από ΗΠΑ και Ρωσία, καθώς η αύξηση σε σχέση με το 1^ο 5μηνο του 2012 κυμαίνεται γύρω στο 20%. Είναι αξιοσημείωτο δε να τονιστεί ότι, οι αφίξεις από τις ΗΠΑ το 1^ο πεντάμηνο του 2013 ήταν μειωμένες κατά 3,7% σε σχέση με το 2012, σε αντίθεση με τη Ρωσία της οποίας οι αφίξεις σημείωσαν αύξηση 37,6% το ίδιο διάστημα. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι η δαπάνη των αμερικανών τουριστών είναι σημαντικά υψηλότερη.

Ξενοδοχειακές τιμές

Από τα στοιχεία που δημοσιεύει η trivago (www.trivago.com) για τις ξενοδοχειακές τιμές ενός δίκλινου δωματίου σε διάφορες πόλεις, προκύπτει ότι ο φετινός Αύγουστος για την Ελλάδα είναι ο ακριβότερος των τελευταίων 3 χρόνων. Η μέση τιμή⁴ του δίκλινου διαμορφώνεται στα 131 €, αυξημένη κατά 10% σε σχέση με τον Αύγουστο του 2012.

Οι τιμές αυτές διαμορφώνονται με βάση τις διαδικτυακές τιμές των ξενοδοχείων, στην συγκεκριμένη χρονική συγκυρία και δεν λαμβάνει υπόψη του τις τιμές με τις οποίες έχουν, ήδη από το 2012, συμβληθεί τα Ελληνικά ξενοδοχεία για την περίοδο του 2013 με τους διεθνείς tour operators (βλ. υποσημείωση 4).

³ Τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από την Τράπεζα της Ελλάδος.

⁴ Οι μέσες τιμές προκύπτουν από τη βάση δεδομένων της trivago (www.trivago.com), έπειτα από τη σύγκριση τιμών από περισσότερα από 160 διαφορετικά booking sites.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ξενοδοχειακές τιμές σε ορισμένες ευρωπαϊκές πόλεις τον Αύγουστο για την τριετία 2011-2013.

Σύγκριση ξενοδοχειακών τιμών σε διάφορες ευρωπαϊκές πόλεις Αύγουστος

Πόλεις	2011	2012	2013	Δ% 2012/11	Δ% 2013/12
ΑΘΗΝΑ	91	80	77	-12,1%	-3,8%
Παρίσι	148	147	144	-0,7%	-2,0%
Ρώμη	113	111	109	-1,8%	-1,8%
Βαρκελώνη	120	127	128	5,8%	0,8%
Μαδρίτη	89	77	68	-13,5%	-11,7%
Λισαβόνα	97	90	92	-7,2%	2,2%
Κωνσταντινούπολη	107	117	114	9,3%	-2,6%

Πηγή: Trivago, www.trivago.com. Επεξεργασία ΙΤΕΠ.

Όπως προκύπτει από τον παραπάνω πίνακα, οι τιμές στην Αθήνα τον Αύγουστο του 2013 μειώθηκαν κατά 3,8% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2012, ενώ ήδη και τον Αύγουστο του 2012 οι τιμές είχαν μειωθεί κατά 12,1% σε σχέση με το 2011. Μειωμένες όμως ήταν οι τιμές και στις άλλες πόλεις που αναφέρονται στον πίνακα, με εξαίρεση τη Βαρκελώνη και τη Λισαβόνα, που αύξησαν τις τιμές τους. Ιδιαίτερα αρνητικές φαίνονται να είναι οι εξελίξεις των τιμών στη Μαδρίτη, όπου φέτος τον Αύγουστο οι τιμές μειώθηκαν κατά περίπου 12% και το 2012 είχαν μειωθεί ακόμα πιο πολύ κατά 13,5%.

Στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζεται η εξέλιξη των ξενοδοχειακών τιμών σε επιλεγμένους δημοφιλείς ελληνικούς προορισμούς τον Αύγουστο την 3ετία 2011-2013.

Εξέλιξη ξενοδοχειακών τιμών σε επιλεγμένους ελληνικούς προορισμούς Αύγουστος

Επιλεγμένοι Ελληνικοί Προορισμοί	2011	2012	2013	Δ% 2012/11	Δ% 2013/12
Μύκονος, Χώρα	140	209	299	49,3%	43,1%
Ημεροβίγλι	288	291	406	1,0%	39,5%
Φηροστεφάνι	271	235	323	-13,3%	37,4%
Φηρά	186	172	217	-7,5%	26,2%
Σπέτσες	151	174	216	15,2%	24,1%
Χανιώτη, Χαλκιδική	197	146	180	-25,9%	23,3%
Ελούντα	260	258	302	-0,8%	17,1%
Οία	308	301	343	-2,3%	14,0%
Ρέθυμνο	110	112	125	1,8%	11,6%
Κως, Χώρα	85	81	84	-4,7%	3,7%
Ρόδος	119	113	112	-5,0%	-0,9%
Χερσόνησος	109	97	89	-11,0%	-8,2%
Ηράκλειο	95	94	83	-1,1%	-11,7%
Κέρκυρα, Χώρα	111	127	105	14,4%	-17,3%

Παρά την οικονομική κρίση, υπάρχουν τουριστικοί προορισμοί στη χώρα μας που έχουν αυξήσει σημαντικά τις τιμές τους τον Αύγουστο του 2013 σε σχέση με τον Αύγουστο του 2012. Τα πρωτεία κατέχει η Μύκονος, όπου τα ξενοδοχεία της πόλης της Μυκόνου αύξησαν φέτος τις τιμές τους κατά 43,1%, ενώ τις είχαν αυξήσει ακόμα περισσότερο (49,3%) πέρυσι. Προορισμοί στη Σαντορίνη, στη Χαλκιδική, στην Κρήτη έχουν επίσης αυξήσει τις τιμές. Αντίθετα, η Ρόδος, το Ηράκλειο, η Κέρκυρα είναι από τους προορισμούς, στους οποίους οι ξενοδοχειακές τιμές παρουσιάζουν μείωση μέχρι και 17%.